

Program Działania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szczytnie na lata 2026–2029

I. Wprowadzenie

Program Działania i Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szczytnie na lata 2026–2029 stanowi dokument strategiczny wyznaczający kierunki rozwoju Biblioteki jako nowoczesnej instytucji kultury, edukacji i integracji społecznej. Program odpowiada na zmieniające się potrzeby mieszkańców miasta i regionu, wyzwania technologiczne oraz trendy w czytelnictwie i kulturze.

II. Misja

Miejska Biblioteka Publiczna w Szczytnie jest samorządową instytucją kultury, której nadrzędnym celem jest upowszechnianie wiedzy, kultury i czytelnictwa oraz wzmacnianie kapitału społecznego lokalnej społeczności. Biblioteka, korzystając z wieloletniego dorobku bibliotekarstwa publicznego i realizując zadania wynikające ze swojego statutu, działa na rzecz rozwoju intelektualnego, kulturalnego i społecznego mieszkańców Szczytna oraz regionu.

Współczesne biblioteki publiczne na całym świecie, w tym również w Polsce, korzystają z nowoczesnych technologii, co zwiększa ich znaczenie jako instytucji łączących innowacyjne narzędzia informacyjne z tradycyjną edukacją i animacją kultury. Miejska Biblioteka Publiczna w Szczytnie nie ogranicza się więc do gromadzenia zbiorów – staje się nowoczesnym centrum wiedzy, kompetencji cyfrowych i aktywności społecznej, odpowiadającym na zmieniające się potrzeby użytkowników.

Misją Biblioteki jest zapewnianie powszechnego, równego i bezpłatnego dostępu do zasobów informacji, literatury, dziedzictwa kulturowego oraz nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, niezależnie od wieku, wykształcenia, statusu społecznego czy sprawności użytkowników. Biblioteka dąży do bycia otwartą, przyjazną i bezpieczną przestrzenią spotkań, dialogu i współpracy, sprzyjającą integracji społecznej oraz aktywnemu uczestnictwu w kulturze.

Instytucja realizuje swoją misję poprzez:

- gromadzenie, opracowywanie, ochronę i udostępnianie zbiorów bibliotecznych w różnych formach, w tym tradycyjnych i cyfrowych;

- udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu oraz wypożyczanie na zewnątrz, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych;
- dokumentowanie, popularyzowanie i promowanie lokalnego dziedzictwa historycznego, kulturowego i tożsamości regionalnej;
- wspieranie rozwoju czytelnictwa, kompetencji informacyjnych i medialnych oraz uczenia się przez całe życie;
- popularyzację książki i czytelnictwa w środowisku lokalnym (wystawy, spotkania autorskie, konkursy literackie i plastyczne, lekcje biblioteczne, warsztaty edukacyjne i artystyczne);
- organizowanie i współtworzenie wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i artystycznych, odpowiadających na potrzeby lokalnej społeczności;
- współpracę z instytucjami oświaty, kultury, organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami społecznymi.

Jako samorządowa instytucja kultury, Miejska Biblioteka Publiczna w Szczytnie pełni rolę ważnego elementu polityki kulturalnej miasta, wspierając rozwój społeczny, edukacyjny i kulturalny mieszkańców. Biblioteka odpowiada na zmieniające się potrzeby użytkowników, wykorzystuje nowe technologie i innowacyjne formy pracy, zachowując jednocześnie szacunek dla tradycji i wartości humanistycznych. Misją Biblioteki jest budowanie społeczeństwa świadomego, aktywnego i otwartego na wiedzę oraz kulturę, w którym biblioteka stanowi centrum informacji, inspiracji i twórczej aktywności, służące dobru wspólnemu i zrównoważonemu rozwojowi lokalnej społeczności.

III. Wizja

Biblioteka stanowi nowoczesną, innowacyjną instytucję kultury, łączącą tradycję z nowymi technologiami i aktywnie uczestniczącą w życiu społeczności lokalnej. Ważnym elementem jej tożsamości jest patron – postać symboliczna i inspirująca, zakorzeniona w wartościach kultury, edukacji i dialogu społecznego, który nadaje kierunek działaniom programowym, edukacyjnym i wizerunkowym Biblioteki oraz wzmacnia jej rozpoznawalność w przestrzeni lokalnej i regionalnej.

Wizja Biblioteki opiera się na dwóch głównych kierunkach rozwoju. Pierwszym jest integracja ze społeczeństwem i bogata oferta kulturalna. Biblioteka będzie przestrzenią do nawiązywania, rozwijania i podtrzymywania więzi społecznych, miejscem ciekawych spotkań, dyskusji, wymiany doświadczeń oraz wypoczynku i relaksu. Budynek Biblioteki, położony w centrum miasta, zostanie wyposażony w udogodnienia dla osób

niepełnosprawnych, w tym windę, a jego lokalizacja zostanie wykorzystana do stworzenia nowoczesnego, centralnego punktu miasta o szerokim znaczeniu kulturalnym, integracyjnym i społecznym.

Drugim kierunkiem rozwoju jest nowoczesność i technologie. Biblioteka funkcjonująca jako mediateka będzie łączyć tradycyjne zbiory książkowe z materiałami multimedialnymi, e-bookami i audiobookami oraz nowoczesnymi narzędziami edukacyjnymi i technologicznymi, przyciągającymi dzieci, młodzież i dorosłych. Stworzenie centrum multimedialnego w zaadaptowanym pomieszczeniu, takim jak strych budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej o dużym potencjale adaptacyjnym, poszerzy ofertę instytucji o nowoczesne zasoby cyfrowe i multimedialne, umożliwiając dostęp do e-booków, audiobooków, filmów edukacyjnych i rozrywkowych oraz materiałów interaktywnych, a także stworzy przestrzeń sprzyjającą nauce, kreatywności i samodzielnemu korzystaniu z technologii przez wszystkie grupy wiekowe.

Biblioteka będzie również pełnić funkcję centrum informacji lokalnej, zapewniając wsparcie mieszkańcom oraz praktyczne informacje turystyczne dla osób odwiedzających Szczytno. Rozwój kompetencji bibliotekarzy, w tym znajomość języków obcych, umożliwi profesjonalną i otwartą obsługę turystów zagranicznych oraz wzmocni rolę Biblioteki jako instytucji pierwszego kontaktu informacyjnego w mieście.

Wizja Biblioteki zakłada stworzenie inspirującej, edukacyjnej i integracyjnej przestrzeni, która – oparta na wartościach patrona – odpowiada na potrzeby mieszkańców i gości miasta, łącząc bogatą ofertę społeczną i kulturalną z innowacyjnością technologiczną.

IV. Cele

1. Cele długoterminowe

1) Nadania patrona Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczytnie

Proces nadania patrona Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczytnie realizowany będzie etapowo, w sposób przemyślany i partycypacyjny, z poszanowaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz procedur formalnych:

- przygotowanie koncepcji nadania patrona, obejmującej określenie kryteriów wyboru postaci patrona (związek z regionem, kulturą, literaturą, edukacją lub wartościami społecznymi) oraz analizę potencjalnych kandydatur. Etap ten zakłada współpracę z historykami, regionalistami, instytucjami kultury oraz środowiskiem edukacyjnym;

- konsultacje społeczne, mające na celu włączenie mieszkańców w proces wyboru patrona i wzmocnienie społecznej identyfikacji z Biblioteką. Konsultacje mogą przyjąć formę spotkań, ankiet, debat lub głosowania;
- przeprowadzenie procedur formalnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami i we współpracy z Organizatorem Biblioteki, prowadzących do oficjalnego nadania imienia;
- wdrożenie patrona do działań programowych, promocyjnych i wizerunkowych Biblioteki, w tym organizację wydarzeń inauguracyjnych, cyklicznych inicjatyw edukacyjnych oraz włączenie patrona do identyfikacji wizualnej i komunikacji instytucji.

2) Rozwój oferty kulturalnej i programowej

Biblioteka będzie dalej rozwijała ofertę kulturalną i edukacyjną, aby odpowiadać na potrzeby wszystkich grup wiekowych i tworzyć przestrzeń inspirującą do nauki i twórczości, poprzez systematyczną:

- organizację warsztatów, spotkań autorskich, klubów czytelniczych, programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Szczytna i regionu;
- wdrażanie nowoczesnych form wydarzeń online i hybrydowych;
- współpracę z lokalnymi instytucjami kultury.

3) Gromadzenie i rozwój księgozbioru

Biblioteka będzie kontynuowała systematyczne gromadzenie, opracowywanie i wzbogacanie księgozbioru, dbając o jego strukturę, atrakcyjność i aktualność, aby zapewnić dostęp do wartościowych i różnorodnych materiałów dla wszystkich użytkowników. Realizacja celu obejmuje:

- regularne zakupy nowości wydawniczych i uzupełnianie braków w zbiorach;
- opracowywanie i katalogowanie nowych zbiorów w systemach cyfrowych;
- przeglądy księgozbioru pod kątem aktualności, stanu technicznego i atrakcyjności;
- tworzenie kolekcji tematycznych odpowiadających potrzebom społeczności lokalnej.

4) Przekształcenie Biblioteki w mediatekę

Celem przekształcenia Biblioteki w mediatekę jest poszerzenie oferty o zasoby multimedialne i cyfrowe oraz rozwój kompetencji użytkowników w zakresie nowych technologii poprzez:

- adaptację przestrzeni: wykorzystanie istniejących pomieszczeń na centrum multimedialne; stworzenie stref tematycznych: strefa e-booków, audiobooków, filmów, gier edukacyjnych i multimedialnych stanowisk komputerowych;
- zapewnienie komfortowego wyposażenia: ergonomiczne meble, stanowiska do pracy indywidualnej i grupowej, odpowiednie oświetlenie i akustyka;
- rozbudowę zasobów multimedialnych:
 - ✓ zakup e-booków, audiobooków, filmów edukacyjnych i rozrywkowych, programów edukacyjnych i materiałów interaktywnych;
 - ✓ wprowadzenie cyfrowych kolekcji tematycznych, np. nauka, kultura, historia lokalna, multimedia dla dzieci i młodzieży;
 - ✓ systematyczne aktualizowanie zasobów, aby utrzymać ich atrakcyjność oraz aktualność;
 - ✓ integracja z technologią i systemami cyfrowymi: modernizację katalogów bibliotecznych i wprowadzenie platform umożliwiających zdalny dostęp do e-zasobów, udostępnienie komputerów i urządzeń mobilnych oraz stanowisk do korzystania z multimediiów, możliwość rezerwacji i korzystania z materiałów cyfrowych online;
 - ✓ rozwój kompetencji pracowników: szkolenia dla bibliotekarzy i mediatekistów w zakresie obsługi nowoczesnych narzędzi multimedialnych i cyfrowych, podnoszenie kwalifikacji w zakresie prowadzenia zajęć edukacyjnych i kreatywnych z wykorzystaniem mediów, nauka obsługi platform e-learningowych, aplikacji edukacyjnych i technologii interaktywnych;
 - ✓ programy edukacyjne i kulturalne: organizowanie warsztatów, kursów i zajęć z wykorzystaniem multimediiów; prowadzenie wydarzeń online i hybrydowych, integrujących użytkowników z całego regionu; tworzenie przestrzeni dla twórczości cyfrowej i projektów multimedialnych mieszkańców.
- promocja mediateki: kampanie informacyjne wśród mieszkańców, organizowanie dni otwartych i pokazów działania nowego centrum multimedialnego, zachęcanie społeczności lokalnej do aktywnego korzystania z nowych usług biblioteki, prowadzenie szkoleń i programów edukacyjnych wykorzystujących multimedia, tworzenie przestrzeni do samodzielnego korzystania z zasobów multimedialnych oraz wsparcia ze strony wykwalifikowanych mediatekistów, systematyczną rozbudowę oferty multimedialnej, wspieranie twórczości i kreatywności użytkowników.

5) Modernizacja infrastruktury i dostępność dla wszystkich użytkowników

Biblioteka modernizuje swoje przestrzenie, aby były dostępne dla wszystkich użytkowników, w tym osób niepełnosprawnych, oraz oferowały nowoczesne miejsca do nauki i spotkań w następującym zakresie:

- montaż windy i dostosowanie toalet oraz innych udogodnień dla osób niepełnosprawnych;
- przygotowanie strychu na centrum multimedialne mediateki;
- dostosowanie przestrzeni do różnorodnych form aktywności społecznej, edukacyjnej i kulturalnej.

6) Wzmacnianie roli Biblioteki jako centrum informacji lokalnej i turystycznej

Biblioteka pełni rolę centrum informacji lokalnej i turystycznej, zapewniając mieszkańcom i odwiedzającym dostęp do aktualnych i praktycznych informacji:

- rozbudowując dział informacji lokalnej;
- aktualizując i poszerzając zasoby o dokumenty życia społecznego i materiały informacyjne;
- udostępniając praktyczne informacje turystyczne dla odwiedzających Szczytno, w tym w językach obcych;
- gromadząc i udostępniając ulotki, informatory, mapy, informacje o położeniu i ofertach noclegowych, gastronomicznych, biznesowych;
- gromadząc i udostępniając informacje o działalności i ofercie turystycznej, artystycznej, atrakcjach regionu, godzinach otwarcia, cenach i możliwościach korzystania z usług.

7) Rozwój kompetencji bibliotekarzy i mediatekistów

Pracownicy Biblioteki podnoszą swoje kwalifikacje, aby lepiej wspierać użytkowników w korzystaniu z nowoczesnych technologii i zasobów biblioteki, uczestnicząc w:

- szkoleniach i warsztatach w zakresie obsługi użytkowników, nowych technologii i języków obcych;
- wymianie doświadczeń z innymi bibliotekami i instytucjami kultury;
- podnoszące kwalifikacje w zakresie prowadzenia mediateki i wsparcia użytkowników w korzystaniu z zasobów multimedialnych.

8) Budowanie marki i wizerunku Biblioteki

Biblioteka wzmacnia swoją pozycję i wizerunek jako nowoczesnej i przyjaznej instytucji kultury, widocznej zarówno lokalnie, jak i w regionie poprzez:

- kampanie promocyjne i aktywność w mediach społecznościowych;
- współpracę z lokalnymi mediami;
- promocja wydarzeń i innowacyjnych projektów;
- umacnianie wizerunku Biblioteki jako nowoczesnej, innowacyjnej i przyjaznej instytucji kultury.

9) Poszerzanie oferty biblioteki oraz jej unowocześnianie i zwiększanie atrakcyjności z wykorzystaniem pozyskanego dofinansowania pozabudżetowego

Biblioteka będzie pozyskiwała środki z dostępnych źródeł, na wspierające rozwój i realizację projektów kulturalnych i edukacyjnych w szczególności na adaptacje strychu korzystając z:

- dotacji z programów MKiDN;
- dotacji z fundacji wspierających działalność i rozwój kulturalny;
- grantów od lokalnych i ogólnopolskich grantodawców.

10) Realizacja zadań biblioteki powiatowej

Miejska Biblioteka Publiczna w Szczytnie realizuje zadania biblioteki powiatowej, wspierając rozwój sieci bibliotek w powiecie oraz zapewniając dostęp do zasobów i usług na terenie całego powiatu poprzez:

- koordynację współpracy z bibliotekami gminnymi w powiecie;
- organizowanie szkoleń, warsztatów i doradztwa metodycznego dla bibliotekarzy z terenu powiatu;
- wsparcie w tworzeniu i rozwijaniu lokalnych zbiorów, w tym katalogów cyfrowych i multimedialnych;
- inicjowanie projektów kulturalnych i edukacyjnych o zasięgu powiatowym;
- monitorowanie potrzeb mieszkańców powiatu w zakresie dostępu do książek, informacji i nowych technologii oraz reagowanie poprzez odpowiednie programy i usługi.

2. Cele krótkoterminowe

- 1) W pierwszym roku realizacji planu Biblioteka podejmie działania przygotowawcze, których celem będzie stworzenie solidnych podstaw do nadania patrona w kolejnych latach:
 - powołanie zespołu roboczego ds. nadania patrona Bibliotece;
 - opracowanie regulaminu i kryteriów wyboru patrona;

- przeprowadzenie rozeznania historycznego i merytorycznego dotyczącego potencjalnych kandydatów na patrona;
 - nawiązanie współpracy z lokalnymi instytucjami kultury, szkołami, organizacjami społecznymi i regionalistami;
 - przygotowanie i realizacja wstępnych działań informacyjnych i edukacyjnych (np. wystawy, prelekcje, spotkania tematyczne);
 - zaplanowanie form konsultacji społecznych do realizacji w kolejnym roku;
 - uwzględnienie zadania w planach promocyjnych i komunikacyjnych Biblioteki jako elementu budowania marki i tożsamości instytucji.
- 2) Zwiększenie aktywności kulturalnej i edukacyjnej wśród mieszkańców:
- organizowanie spotkań autorskich i literackich, w tym wydarzeń z udziałem pisarzy, poetów i influencerów, promujących czytelnictwo;
 - prowadzenie klubów czytelniczych i dyskusyjnych, np. Dyskusyjny Klub Książki;
 - przygotowywanie warsztatów edukacyjnych i kreatywnych – zajęcia plastyczne, literackie, technologiczne, multimedialne;
 - tworzenie i realizowanie programów edukacyjnych dla szkół i przedszkoli – lekcje biblioteczne, zajęcia rozwijające kompetencje czytelnicze i medialne;
 - organizowanie wydarzeń online i hybrydowych – webinaria, transmisje na żywo, prezentacje multimedialne dla osób, które nie mogą uczestniczyć stacjonarnie;
 - organizowanie oraz współudział w festiwalach, w tym literackich i kulturalnych, odbywających się na terenie Szczytna – większe imprezy angażujące społeczność lokalną i przyciągające gości z regionu;
 - współpraca z instytucjami kultury i edukacji – wspólne projekty z Miejskim Domem Kultury w Szczytnie, szkołami, przedszkolami czy organizacjami pozarządowymi;
 - przygotowanie i realizowanie programów motywujących do czytania – np. konkursy, wyzwania czytelnicze, nagrody za aktywność w bibliotece;
 - organizowanie spotkań integracyjnych dla społeczności lokalnej, takich jak: nieformalne spotkania przy kawie/herbacie, podczas których mieszkańcy dzielą się opiniami o książkach, filmach, wydarzeniach kulturalnych, spotkania poświęcone kulturze lokalnej, tradycjom, kuchni regionalnej, muzyce i sztuce, wspólne obchody świąt, rocznic, dni miasta lub festynów w przestrzeni biblioteki;

- udział w ogólnopolskich akcjach i projektach czytelniczych, np. Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek, Odjazdowy Bibliotekarz, Tydzień Bibliotek, itp.

3) Gromadzenie i rozwój księgozbioru:

- systematyczne uzupełnianie obecnego księgozbioru oraz kontrola pod kątem aktualności, stanu technicznego i atrakcyjności, w celu wycofania lub uzupełnienia przestarzałych i uszkodzonych pozycji;
- zakup nowości wydawniczych i uzupełnienie braków w zbiorach zgodnie z potrzebami społeczności lokalnej, w tym literatura piękna, naukowa oraz specjalistyczna;
- opracowanie i skatalogowanie nowych zbiorów w systemach cyfrowych, w tym wprowadzenie e-booków i audiobooków.
- systematyczne monitorowanie wykorzystania zbiorów i analizowanie potrzeb użytkowników w celu planowania kolejnych zakupów i modernizacji księgozbioru.
- monitorowanie potrzeb czytelniczych, badanie zainteresowań mieszkańców, ankietowanie z udziałem wolontariuszy .

4) Rozbudowa i przekształcenie Biblioteki w Mediatekę:

W roku 2026 planowane są wstępne prace mające na celu stworzenie centrum medialnego z wykorzystaniem strychu Biblioteki:

- opracowanie szczegółowego projektu adaptacji pomieszczenia (np. strych) na centrum multimedialne;
- przygotowanie harmonogramu prac remontowych i modernizacyjnych;
- sporządzenie kosztorysu inwestycji, uwzględniającego wyposażenie, zasoby multimedialne i szkolenia;

Istotne znaczenie będzie miało pozyskiwanie funduszy:

- złożenie wniosków o dotacje z programów MKiDN i innych instytucji wspierających rozwój kultury;
- aplikowanie o granty z fundacji krajowych i lokalnych wspierających edukację i rozwój technologiczny w bibliotekach;
- monitorowanie dostępnych konkursów grantowych i składanie wniosków.

5) Modernizacja infrastruktury i poprawa dostępności:

W 2026 roku planowane jest przeprowadzenie następujących prac związanych z montażem windy:

- analiza i przygotowanie dokumentacji:
 - ocena stanu technicznego budynku i możliwości instalacji windy (np. pomiary konstrukcyjne, konsultacje z inżynierem budowlanym);
 - opracowanie wstępnego projektu technicznego i planu lokalizacji windy w budynku;
 - przygotowanie kosztorysu inwestycji, obejmującego montaż, prace dodatkowe (elektryczne, adaptacja przestrzeni) oraz wyposażenie windy;
 - zebranie niezbędnych pozwoleń budowlanych i zgód administracyjnych wymaganych dla inwestycji.
 - pozyskanie dofinansowania
 - identyfikacja możliwych źródeł finansowania: dotacje z programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN), fundacje wspierające dostępność osób niepełnosprawnych i rozwój instytucji kultury, lokalne programy samorządowe wspierające infrastrukturę użyteczności publicznej;
 - przygotowanie dokumentów aplikacyjnych i wniosków o dotacje, w tym uzasadnienie społecznej potrzeby inwestycji we współpracy z Urzędem Miejskim w Szczytnie, będącym właścicielem budynku, w którym mieści się Biblioteka.
- 6) Rozwój działalności informacyjnej i turystycznej
- zebranie i udostępnienie aktualnych materiałów turystycznych (ulotki, mapy, informatory, oferty noclegowe i gastronomiczne);
 - udostępnienie informacji o atrakcjach regionu, godzinach otwarcia i cenach usług;
 - wprowadzenie systemu katalogowania materiałów turystycznych dla łatwego dostępu mieszkańców i turystów;
- 7) Rozwój kompetencji bibliotekarzy i mediatekistów
- prowadzenie szkoleń wewnętrznych dla pracowników w zakresie nowych technologii i obsługi multimedialnych;
 - zorganizowanie kursów językowych dla pracowników w celu poprawy komunikacji z turystami zagranicznymi;
 - udział minimum 2 pracowników w konferencjach lub szkoleniach z zakresu bibliotekarstwa i zarządzania mediateką.

8) Budowanie marki i wizerunku Biblioteki:

- promocja w mediach tradycyjnych i społecznościowych: regularne publikowanie informacji o wydarzeniach, nowościach i projektach biblioteki w lokalnych gazetach, radiu i telewizji; aktywna obecność w mediach społecznościowych: Facebook, Instagram, YouTube, TikTok – w tym relacje z wydarzeń, prezentacja zasobów i ciekawostek kulturalnych;
- współpraca z lokalnymi mediami;
- promocja wydarzeń i innowacyjnych projektów biblioteki;
- umacnianie wizerunku Biblioteki jako nowoczesnej, innowacyjnej i przyjaznej instytucji kultury.

9) Pozyskiwanie dofinansowania pozabudżetowego:

- złożenie wniosków o dotacje z programów MKiDN, na działalność kulturalną, rozwój czytelnictwa, edukację kulturalną;
- aplikowanie o granty z fundacji wspierających działalność;
- współpraca z Urzędem Miejskim w Szczytnie przy wnioskowaniu o dofinansowanie modernizacji Biblioteki;
- monitorowanie możliwości pozyskiwania środków od lokalnych i ogólnopolskich grantodawców.

10) Realizacja zadań biblioteki powiatowej:

- organizacja szkoleń dla bibliotekarzy z bibliotek gminnych powiatu;
- doradztwo metodyczne dla bibliotek gminnych;
- wsparcie w aktualizacji katalogów cyfrowych i multimedialnych w bibliotekach powiatu;
- włączanie bibliotek gminnych w realizację działań w zakresie kultury i edukacji.

*Adriana
Tyrpote*

BURMISTRZ
Stefan Ochman